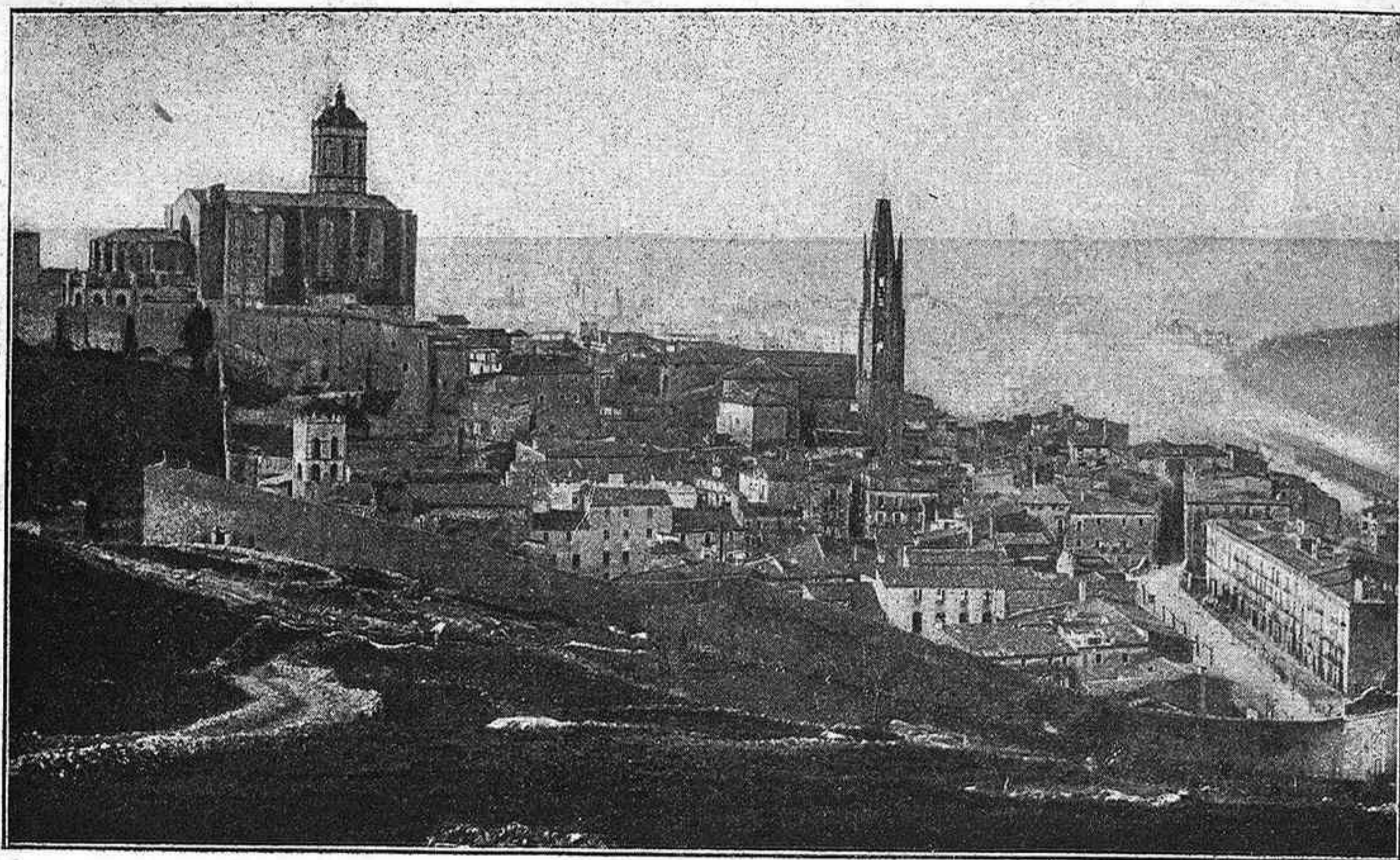

EL MEETING DE GIRONA

Vista general de la immortal ciutat

CRONICA

EL *meeting* de solidaritat catalana ha sigut el gran aconteixement del dia... y potser, potser serà la llevor feconda de una idea que donarà un rich esplet de beneficis, no sols á Catalunya sino á Espanya entera. En las horas de perill es quan se coneixen el homes que valen; aixís també en els moments crítichs y d'adversitat es quan se revelan tal com son els pobles que tenen consciencia de la seva dignitat, de la seva rahó y de la seva forsa.

Preparar el *meeting* sigué joch de pocas taulas. ¿Per qué? Perque tothom sentia la necessitat del acte. Lafoscor creixent de l'espessa, tenebrosa, amensadora nuvolada que se 'ns ne ve á sobre, produhí en tots els cors, en totas las consciencias una inflamació pero no de brasa que crema y devora... sino una inflamació maravellosa que tota se 'n anava en llum y sense pérdpa de combustible. A la claror de aquesta llum tothom va veure el bon camí y en ell tothom s' hi va trobar expontáneament y tothom va respirarhi ab plaher. Ja no més rivalitats, ja no més odi, ja no més sanya entre 'ls bons fills de Catalunya. Respecte absolut á totas las ideas, que á ningú s' obliga á abdicar d' ellas, y totas caben en l' ambient de tolerancia de un poble com el nostre esencialment modern... Respecte absolut á totas las ideas y pau als homes de bona voluntat que las professan. Aquest es l' Evangeli de la solidaritat catalana.

Sobre aquesta base de concordia, res més fácil que véncer las numerosas dificultats que havían de oposar al acte els que veyan ab rezel la seva celebració. No hi hagué medi d' efectuarlo á Barcelona, privada de garantías constitucionals, per no ser admisibles certas restriccions, y s' escullí la ciutat de Girona, l' altar immortal de patriotisme, que Catalunya no té més que signar ab el dit pera fer callar als imbécils ó malvats que l' acusan de mala espanyola. En

plé domini de la serenitat, més que indignació, produhían rialletas de llástima els remors que corrian de que 'l *meeting* seria prohibit... Se deya que no 's trobaria local... que 's concentravan forsas... que 's tirava arena sobre 'ls carrers... Se deya que á última hora vindria no sé qué... La sembra á mans plenas de l' intimidació pera conseguir, ja que no podia ser la prohibició del acte, la disminució de la seva importancia... Las *triquiñuelas* de costum. Pero totas inútils.

*
* *

El tren especial que sortí de l' estació de Barcelona á dos quarts de nou del matí, atapahit de pasatjers de totas las tendencias, fraternalment units, era ja, per ell sol, alguna cosa més que una gran manifestació: era un símbol perfecte de solidaritat catalana.

Homes que dos mesos enrera 's combatían ab exaltació, ab sanya, fins ab odi, permaneixían asseguts de costat en els compartiments dels wagons, com á membres de una sola familia perfectament agermanada. ¿Quí 's recordava llavoras de las passadas lluytas rancuniosas? Com per art d' encantament s' havían esvahit eixos recorts de neguitosa pesadilla. Ja ni en bé ni en mal esmentava ningú el Banquet de la Victoria, celebrat dos mesos enrera. Tothom se trobava millor qu' en cap banquet en el tren, que aquest sí que mereixia 'l nom de Tren de la Victoria.

El Tren de la Victoria era, com he dit avants, un símbol de solidaritat catalana. Y de una solidaritat perfectament encarrilada sobre 'l paralelisme de dos rails: l' amor á Catalunya y l' amor á la Llibertat. A Catalunya ultratjada; á la Llibertat amensada. Ab un viatge aixís no 's descarrila y s' arriba sempre á terme.

Y arribarem á la immortal ciutat. Allí forem rebuts ab una gran efusió, pero ab una correcció admirable, exemplar. Ni una aclamació, ni un crit, ni un visca, ni un cant. L' entusiasme brollava dels ulls espurnejants, y actuava arreu arreu ab abbrassos

y estretas encaixadas. La forsa pública desplegada pera reprimir qualsevol excés, hagué de contentarse contemplant el més hermós dels espectacles.

Quan vingué l' hora del *meeting* el cel estava cubert de núvols amenassadors... gubernamentals.

—¿Qué pot succehir? ¿Qué 'ns mullém?—deyan alguns.—Tant se val: per aygua que caygui no s' apagará en nosaltres 'l foch de l' entusiasme. Avant la comitival!

Y la comitiva desfilá pel peu del monument de Alvarez de Castro, en el qual un soldat y un miquellet proclaman l' unió estreta del exércit y 'l poble. Tots els caps se descubrían, honrant aquell símbol qu' enclou avuy per avuy una significació tan eloqüent de actualitat.

A través de la Devesa, despullada de sas galas per l' hivern crú, seguí la comitiva, arribant á la Plassa de toros, ocupada en gran part per una multitud inmensa. Y comensá l' acte y desbotá la pluja y la calamarsa.

—L' acte, de totas maneres, queda realisat!—digué 'l senyor Salvatella.

En efecte: ab alló n' hi havia prou. ¿Qué més eloqüent que la mera congregació de tants y tan valiosos elements, representació genuína del poble catalá en la seva integritat?

* * *

No obstant, no tots s' hi avingueren, y la multitud, afrontant el xáfeh ab patriótica resignació, desfeu sa llarga ruta encaminantse al Teatro Principal, que resultá deu voltas petit pera contenir á la gentada que ansiava entrarhi.

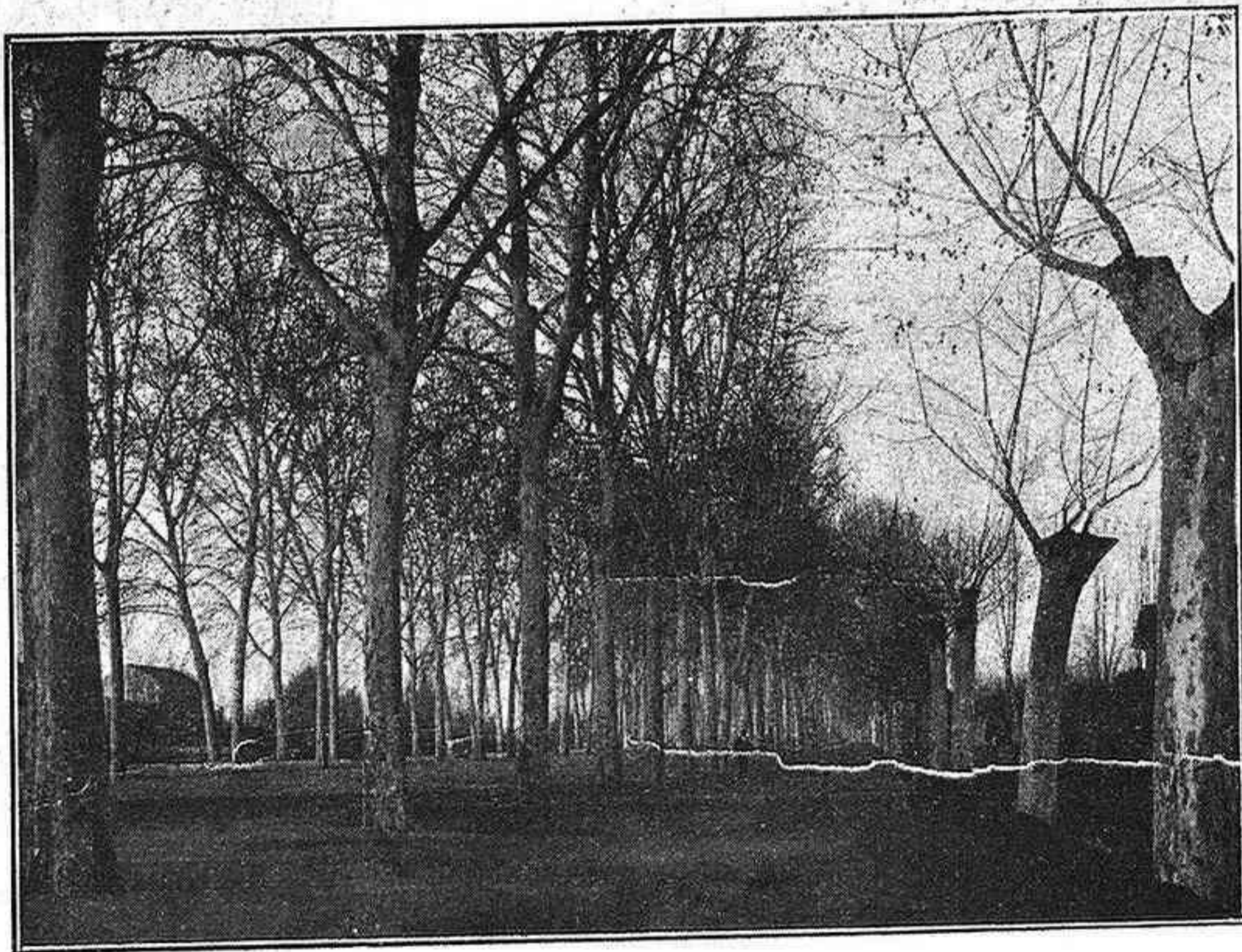
Fins en tan especials circunstancias l' ordre no s' alterá en lo més mínim: hi hagué empentas; pero no desordre.

Parlaren distints oradors; no tots els que tenían l' encárrech de ferho, algun dels quals, entre ells el representant del partit de Unió republicana, no te-

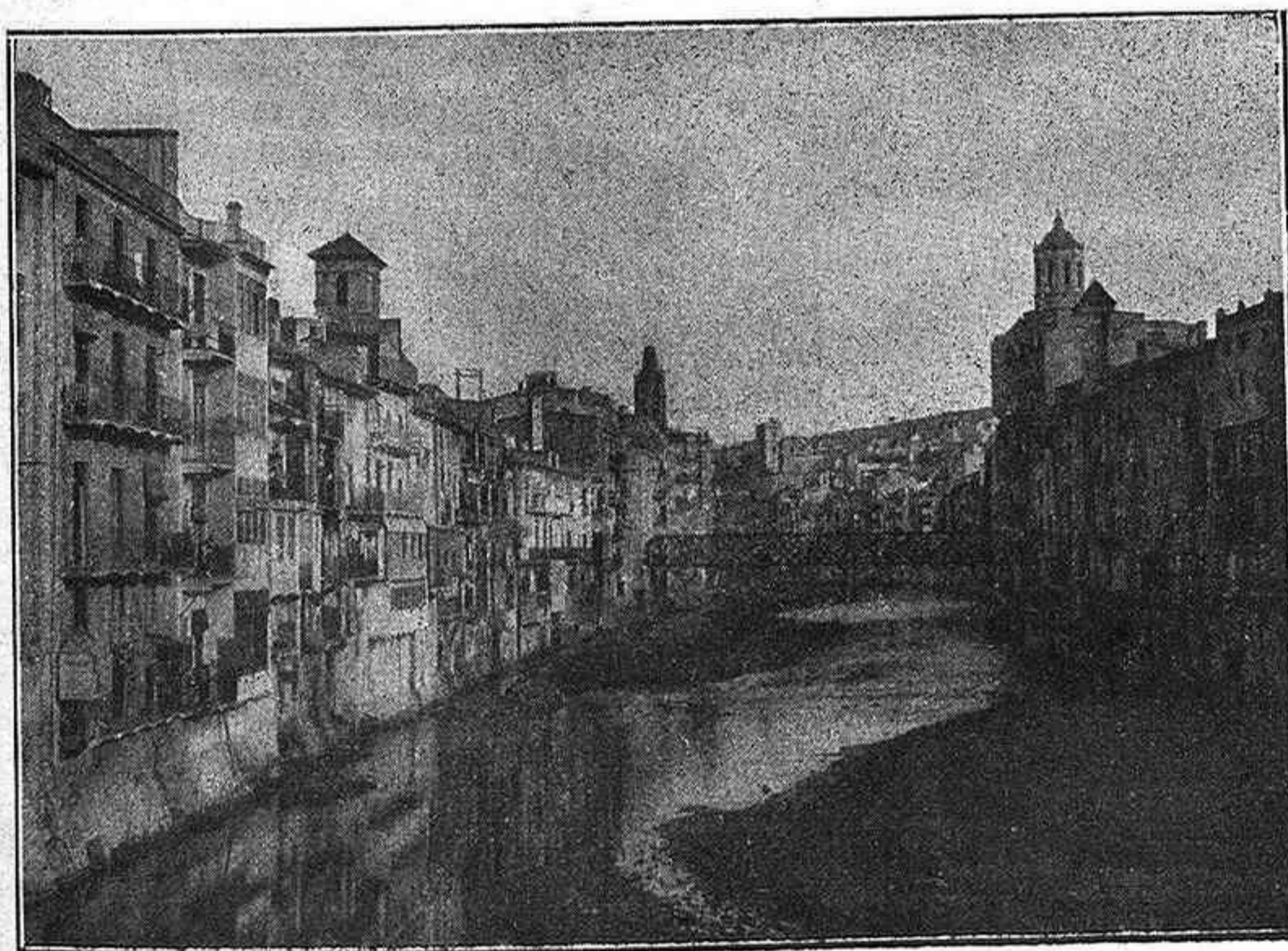
nint coneixement de la continuació del *meeting*, permanesqué, ab molts altres personas significadas, al aixopluch de la Plassa de toros. Parlaren 'ls senyors Albó, Vallés y Ribot, Fortuny, Salvatella y Rusiñol, y no hem de repetir, ni d' estractar lo que digueren... bastará dir que ab tot y representar tendencias tan oposadas, no hi hagué en sos conceptes, ni en sas paraulas la més mínima discrepancia.

¿No es aixó meravellós? ¿Quí ha realisat aquest miracle? En primer lloch els detractors y enemichs de Catalunya, que ab sos insults y ab sas amenassas han unit á tots els catalans. En segón lloch, la bona fé y la sinceritat ab que ha sigut pactada la solidaritat catalana; la sinceritat y la bona fé ab que ha sigut practicada per tots, pels homes de significació que la dirigeixen, y per las multitudes que, ab tanta serenitat y donant una proba tan admirable de la seva educació política, la secundan.

EL MEETING DE GIRONA

La Devesa.

El riu Onyá

Tanta ó major eloqüencia que 'l millor discurs ofereix l' actitud correctíssima del poble que prengué part en la manifestació de Girona. Capacitat, perfectament capacitat pera la práctica de la llibertat, resultarà odiós y inícuo trabarlo ó cohibirlo, tant més quantas aspiracions s' encaminan no sols al bé de Catalunya, sino de tot' Espanya.

L' endemá del *meeting* de Girona, un govern previsor y just hauria restituhit á Barcelona y sa provincia las garantías constitucionals. Recordis sino 'l motiu que va alegar pera suspéndrelas. Pacificar els esperits: fer cessar la discordia entre la gran familia catalana encesa per las passions políticas més enconadas. Volia donarnos á entendre que al privarnos de la ley feya obra de pare. Donchs bé: la pacificació

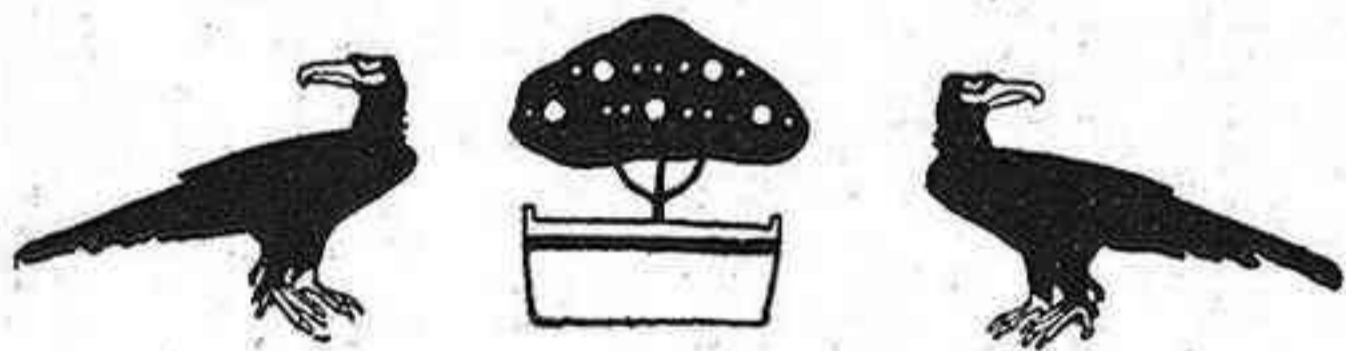
realisada está, y la discordia s' ha convertit en solidaritat íntima y estreta. Manténir la suspensió un día més ja no es fer obra de pare, sino de padrastré.

Hi ha dret á pensar mal de las intencions de qui aixís procedeix: hi ha dret á creure que á favor de una lley d' escepció s' maquina donar caràcter de permanencia á la suspensió de la llibertat més preuhada, quina es la d' emissió del pensament. Hi ha dret á imaginar que s' intenta no treure'ns las lligaduras fins que tinguém posada la mordassa.

Pero vingui lo que vingui, succeheixi lo que succeheixi, tant més creixerá la solidaritat catalana, quant més se 'ns allunyi el dret que tením á la Justicia. L' amor á Catalunya y á la Llibertat ens unirá més cada día. Ja no hi haurá cap de las agrupacions solidarizadas que pretengui monopolisar ni l' un ni l' altre de aquests dos amors pera conseguir un predomini sobre las demás. Y aquest serà 'l secret de la forsa de Catalunya, al servey de la regeneració d' Espanya.

Si tal conseguím la ciutat de Girona serà proclamada dos voltas immortal.

P. DEL O.

BALL DE MÁSCARAS

Entre jovincels:

- ¿Ho tením tot á punt?
 —Tot. Al palco hi ha sis ampollas de xampany y las corresponents provisions del género sólit.
 —¿Qué 'n sabeu d' ellas?
 —No 'n faltará cap. Vé la Marta, la Emilia, la Conxita, la Ramona...
 —¡Pobras xicotas!... M' admira la bona fe ab que acudeixen al ball, com si aquí haguessin de trobar hi la clau de la fortuna.
 —¿Y que no li troban devegadas?
 —¡Vés, vés, Tenorio!
 —¡Adiós, Mejía!

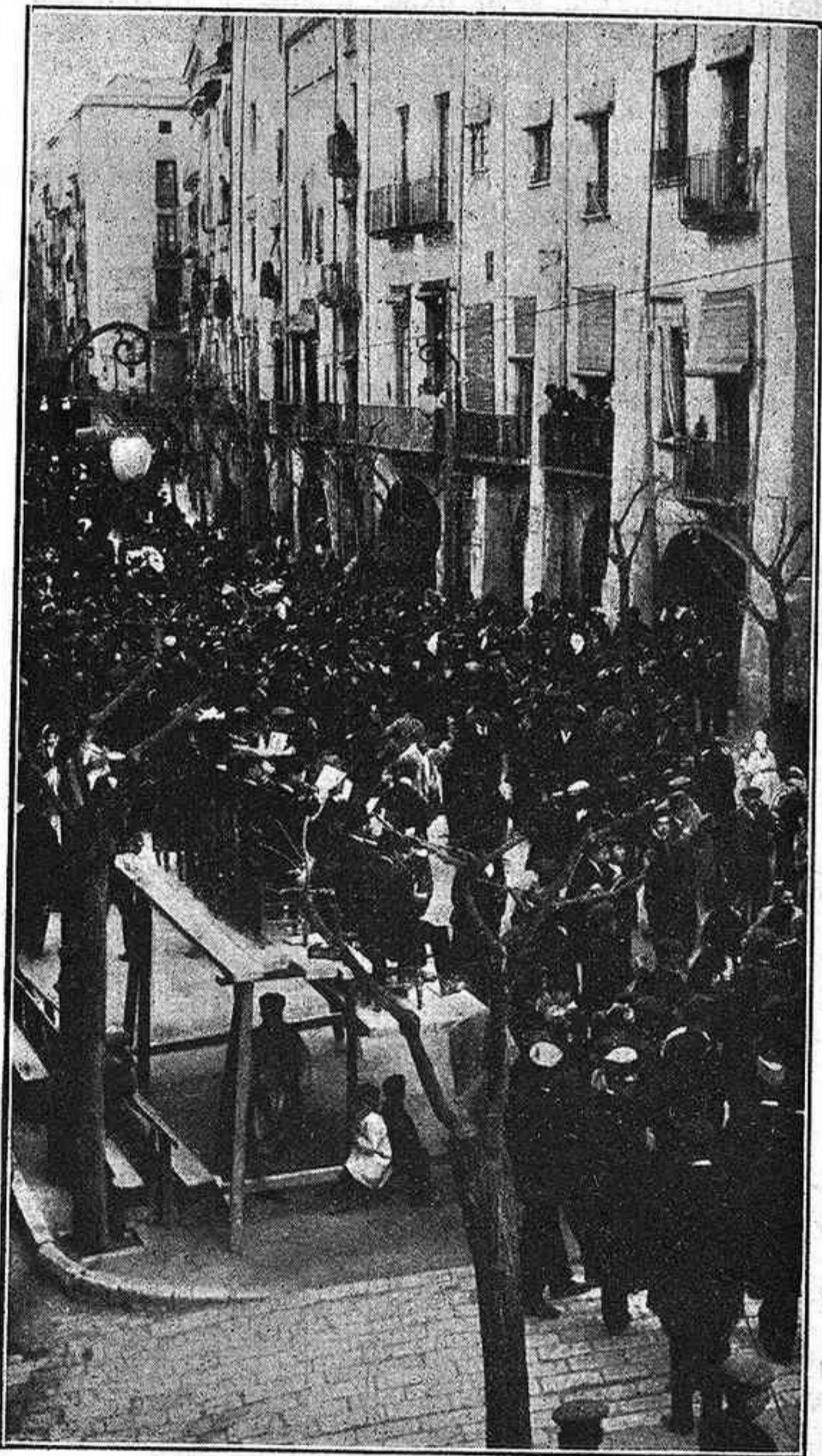
Entre donzelletas:

- ¿Que 't sembla si 'ns coneixerán?
 —¡Cál A no ser que 'ls ensenyém la cédula. Son més tontos que una sabata.
 —Sí que 'n son. Prou ho demostra 'l gasto que han fet pera obsequiarnos.
 —¿S' han desdinerat?
 —Aixís m' ho ha explicat aquesta tarde l' Enrich. Han llogat un palco, han comprat sis ampollas de xampany... en fí, un despilfarro que ni que haguesin heretat de 'n Girona...
 —¡Pobres xicots!... Tot aixó serà en perjudici del estanch. ¡Qui sab el temps que s' haurán d' estar de fumar, de resultas d' aquesta disbauixa!
 —Y ells lo menos deuen figurarse que, gracias á las sevás sis ampollas...
 —¡Calcula! ¡Santa ignocencia!... ¡Com si vinguessim del hort!...

Grupo de mamás:

- ¿Qué diu? Potser no n' hi ha cap de puesto tan bó, com els balls de máscaras, pera fer casaments ventatjosos.
 —Donchs lo qu' es la meya noya... Ja fa sis ó set anys que 'ls seguím com qui díu tots, y ja ho veu, *ni un alma!*
 —No hi vol dir res aixó. Tampoch s' ha casat la

EL MEETING DE GIRONA

Ballant la sardana en obsequi als forasters.

meva, pero en el mon tot vol *perfidia*... ¿Qui 'ns assegura que tal vegada avuy mateix...

—Fins á cert punt, no va malament. El casament es una rifa...

—*Ecco li quál!* Compra vosté una desena tres sorteigs seguits, y no li toca res: compra un altre día un bitllet sol... y treu la primera.

—¡Ay! Lo qu' es jo, ab la segona m' acontentaría.

—Jo ab la quarta, ab la quinta, ó la que fós. La qüestió es poder treure la noya de casa...

Entre un y una:

—¡Estás seductora!

—No siguis beneyt. Devegadas las apariencias enganyan.

—¡No pas aral! En tú no hi ha res que no impresioní. El só de la teva veu, els contorns del teu cos, la elegancia dels teus peuhets, la distinció de la teva má...

—¿Que m' estás fent l' inventari?

—La llástima es que á mitj camí m' haig d' aturar. ¿Per qué no 't treus la careta?

—¡Creumel! La fé aplanas las montanyas.

—La fél... No 'n fa poch de temps que l' he perduda. Sóls d' una manera podría recobrarla.

—¿Cóm?

—Si aixó que 'm dius aquí m' ho repetíssis al restaurant...

Dos observadors:

—¿Repara? Com més aném menos valém. ¿Havía vist vosté en cap ball una exhibició més espantosa de vulgaritat y mal gust?

—No ho extranyi... Els diners escassejan, y tot se 'n ressent d' aixó: fins las máscaras.

—¡Es fals! Lo qu' escasseja, més que 'ls diners, es el *chic* y la gracia. Pera tenir bon gust no hi ha cap necessitat de ser rich. Dónguili á una dona cursi totas las sedas y tot l' or del mon, y 's vestirá com un oca: dónguili quatre drapots qualsevols á una dona de talent y semblará una reyna.

—Ab aixó té rahó...

—Miri al seu alrededor y contesti. ¿Qué veu? No yas com un sant Pau vestidas de *bebé*; una infinitat de disfressadas de *passiega*; moltas de *Urganda*, y per variar la tradicional *locura*, l' *astróloga*, la *estudiante*, la *pagesa*, la *marinera*...

—Corremhi, corremhi un vel.

—Y aném á pendre alguna tontería...

En un recó:

—¿Y 'l teu marit?

—¡Guayta'll Allá s' está, enrahonant ab una *cantinerera*.

En un altre recó (la cantinera interrogant al marit:)

—¿Y la teva dona?

—A casa, dormint com un albat.

Entre filososps:

—¡Que 'ls balls de máscaras son una estupides!... Es clar que ho son.

—¿Per qué donchs s' aguantan? ¿Per qué subsisteixen? ¿Per qué 's conservan?

—Perque entre 'ls catúfols de la vida n' hi ha que pujan y n' hi ha que baixan. Vosté y jo ja n' estém tips de balls. Pero n' hi ha d' altres qu' encare no 'ls han tastat y volen saber quín gust tenen.

—¿Y quan ho sápigam?

—Dirán lo mateix que vosté y jo dihém avuy y cedirán el lloch á altres que tampoch els coneixerán y també voldrán tastarlos.

—Es á dir, un círcul viciós, permanent, inmutable, etern...

—¡La vida, amich meu, la vida! Sempre renovant-se y sempre, en el fons, la mateixa cosa.

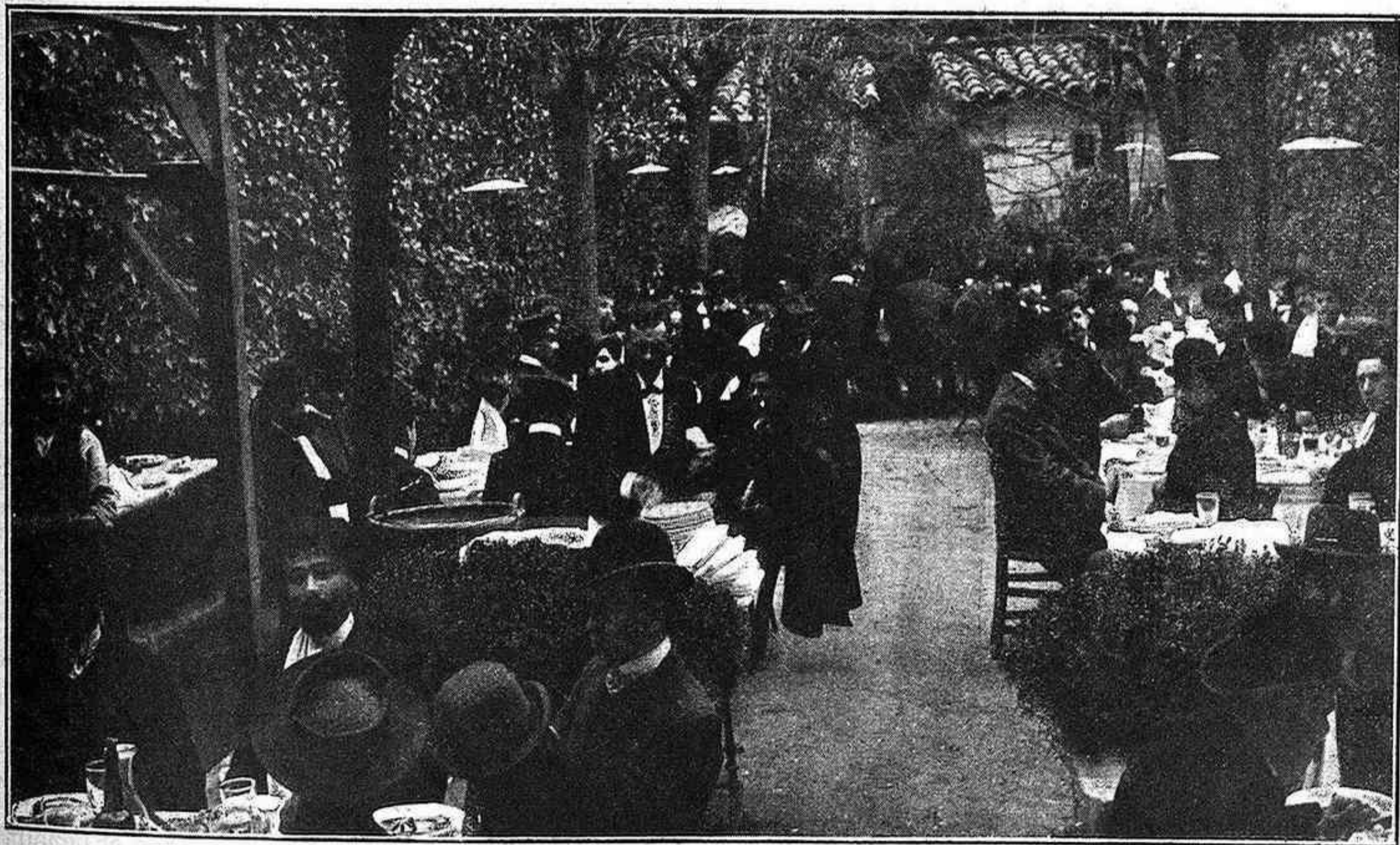
A. MARCH

¡REPOSA EN PAU!

(Poesia llegida per l' actor senyor Barbosa en la funció que la empresa de Romea dedicá á la memoria de D. RAMÓN BORDAS).

Deu fer cosa d' un mes vaig aná' á veure'l,
com hi anava cad' any;
era una tarde gris, tarde tristoya,
plovisquejava glas.
Las crestas pireneicas que contornan
el plá del Ampurdá,
ne duyan, com d' hivern, caputxa blanca,
y bronzint y xiulant,
la tramontana que tallava 'ls llabis
congelava la sanch.
El mestre, enfredorit, seya en sa cambra,
arrán d' un finestral,
y, al costat d' un braser, trist, ovirava
l' amplitut del espay,
el golf de Rosas cabrejant d' escuma,
las aigas del Estany
ahont bramola 'l bruel, com tenebrosa
veu de l' Eternitat.
—Que pensa 'l mestre? li vaig dí al sorprendel
donantli un fort abrás.
—Penso en la mort que ve y cerco la vía
qu' ha de durm' allá dalt,
me respongué. Y al punt bó y senyalantme
del Canigó 'ls pichs alts,
per 'llá va dirme, ve la mort quan gela
y tot está gelat.
La Llum del Cel dins de mon pit devalla

EL MEETING DE GIRONA

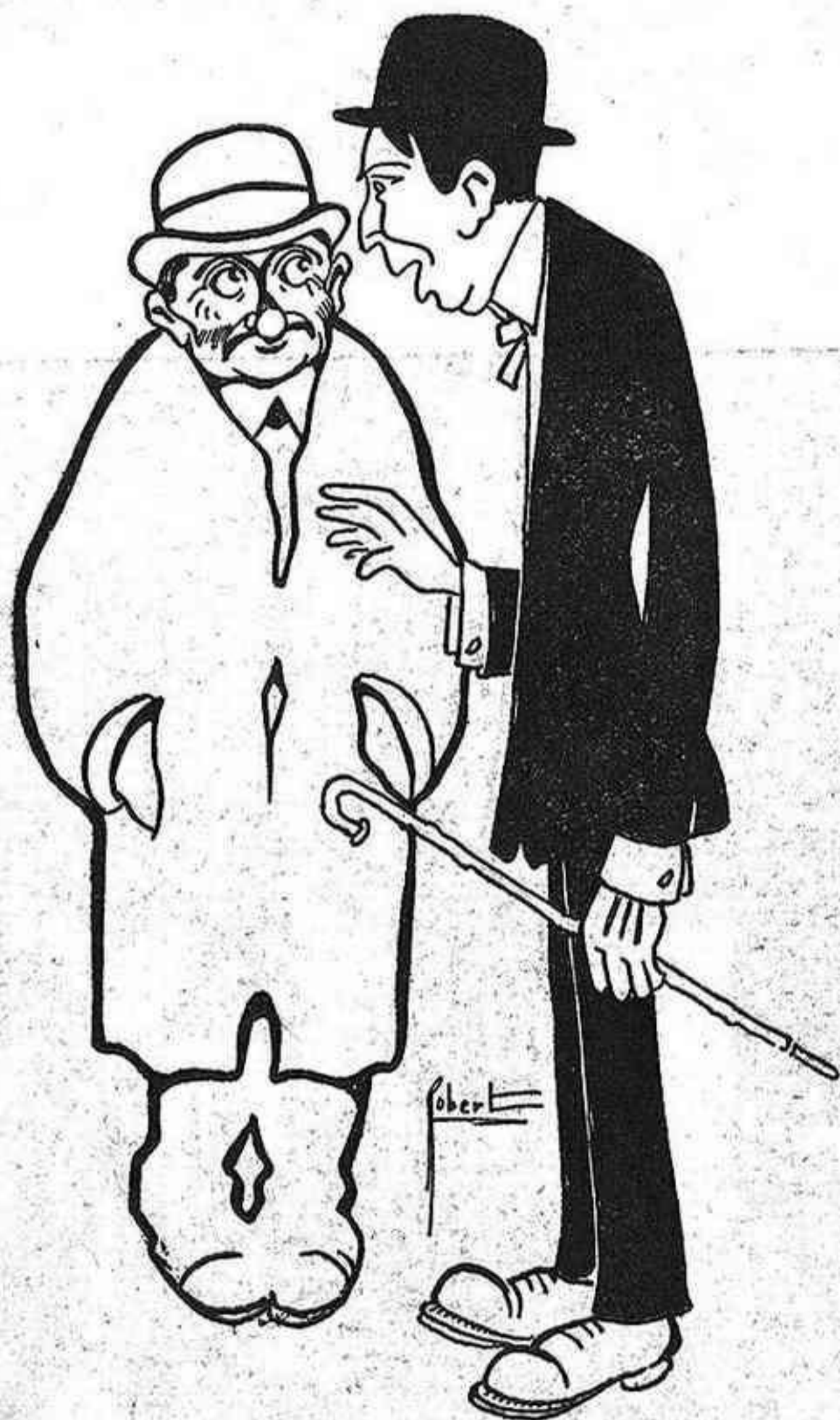

El jardí de la Fonda del Comers, á l' hora del dinar.

TORNANT DE GIRONA

—¿Qué tal? ¿Cóm ha anat aixó?
 —Molt bé. Hem treballat d' alló més, hem aplaudit d' alló més... y 'ns hem mullat d' alló més.

—¿L' impressió que porto de Girona?... Que l' Alvarez de Castro va morir's hi de són y jo si 'm descuydo m' hi moro de gana.

y ella no enganya may;
La flor de la montanya n' es glassada
 y are la dallarán.
 ¡Qué val el Mon! Si el Mon ab sa grandesa
 no es mes que *Un Agregat*
de boigs. Si sos palaus, ceptres, coronas,
 son sols *Castells de fanch!*
 Si l' amich mes amich es *L' enredaire*
 que mes t' enganyará!
 La mort! Vinga la mort, la lley mes justa,
 y jo tinch tant afany,
 tanta *Sed de justicia*, que la sento
 y ja no trigará,
 que á *Ateos* y *Creyents* la mort alcanza
 y 'ls dú á l' Eternitat.
La flor de la montanya n' es glassada
 y are la dallarán;
 l' admetller que floreix quan encar gela
 per mí no florirá.
 Venga la mort y un sant repós me dongui
 que no la temo pas! —
 Y ha mort el mestre y l' admetller encare
 no l' he vist rebrollar.
La flor de la montanya l' han dallada
 ja no 'ns embaumará!
 Reposa en pau, mon mestre, en l' altra vida!
 Reposa en Santa pau!

FRANCISCO XAVIER GODO

La bancarrota de l' astronomía

¡Etxém!...
 Com ja poden suposar, aixó es un estornut.
 Y si aixó es un estornut, senyal qu' estich constipat.

Y si estich constipat, senyal qu' en Flammarión es un profeta d' estar per casa y un trapisonada de la més vulgar especie.

Perque, de segur que tothom deu recordarse'n. A mitjos de Novembre, quan els arbres, encare ostentavan bastantas fullas y 'ls sastres tot just comensavan á rebre 'ls géneros d' abrich, el sabi francés va tenir l' humorada d' anunciarnos que aquest hivern sería un dels més enrahonats y benignes que s' han vist al món desde la invenció de las estacions—molt anterior, com tothom sab, á la invenció dels carrils—fins als nostres días.

Si aixó ho hagués dit en Chamberlain, ó en Moret ó qualsevol personatge d' aquests que passen la vida prometent y no cumplint, no n' hauríam fet cabal.

—Maniobras polítiques—hauríam pensat *interiorment*:—ganas d' embaucar al poble pera tenirlo content y desembrassarli la butxaca ab més comoditat.

Pero ho deya en Flammarión, un home que 's tracta de tú ab las estrellas y maneja el telescopi ab més soltura que un xitxaretlo el bastó; un astrónom que 's passeja pels núvols ab tanta tranquilitat com nosaltres per la plassa de Catalunya...

¿Cóm no creure á ulls cluchs la seva afirmació, filla de la observació directa dels astres y del coneixement que de las cosas de teuladas en amunt assegura tenir don Camilo?

La seva profecia venía apoyada en datos minuciosament comprobats. L' hivern quedaria aquest any reduhit á la expressió més mínima, nó perque sí, sinó perque 'l Sol, el poderós Sol, manantial inagotable de calor y de vida, entrava precisament aquests días en el período de major activitat y de més elevada temperatura.

—Que pel seu govern ho sápigam els fabricants de brasers y de sabatas de simolsa—deya el barbut francés:—Lo qu' es per aquest any ja poden tancar

la botiga. L' hivern, que ab tanta cobdicia esperan, no vindrà.

¡El grandíssim pastanagal... ¡No vindrà!.. Mirin si ha vingut, y ab quíns *fueros* y ab quínas agallas, per la gracia de Deu!..

El telégrafo no fa més que transmetre'ns noticias que gelan las sanchs y fomentan la cria de panallóns.

Tot' Europa está cuberta de neu. La verda Irlanda está blanca. La roja Russia, blanca. La rossa Ir-glaterra, blanca. La selva Negra, blanca...

Fins l' Africa ardenta, el recremat Marroch, ha sigut víctima de la general emblanquinada. Aquest día, en el litoral del Mediterrani nevava. Lo qual feya exclamar á alguns moros filosops:—Entre la Conferencia d' Algeciras y aquest regalet, estém ben frescos!

¿Poblacions sitiadas per la neu? A dotzenas. ¿Trens detinguts? En cada línea un parell. ¿Camins intranzitables, obras interrompudas, infelissos viatgers sorpresos en despoblat per la nevada y convertits immediatament en *sorbete*? Tants com vulguin.

¡Y en Flammarión, que ab tanta serietat ens havia promés un hivern admirable per la seva excepcional dolsural..

¿Qué diu ara 'l fatxandero astrónomo? ¿Cóm se sincera, cóm se defensa davant de la espantosa arronsada dels termómetros, qu' en alguns llochs de la nostra temperada Espanya, han arribat á una atrocitat de graus sota zero?

¿Aixó es exercir de sabi? ¿Aixó es acreditar la ciencia y ferla quedar bé als ulls de las personas desconfiadas?

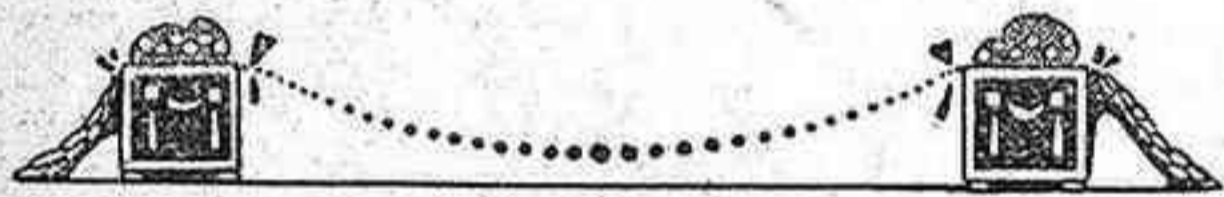
Ahir, que no tindriam hivern. Avuy... aquí está la neu donantnos sobre la materia extensos informes.

¡Quín desencant pels qu' encare feyan una mica de cas de don Camilo!... ¡Un home que se las pegava de serio, haver de retirar avuy lo que va dir ahir!..

¿Veuhén? Jo no ho soch aixís. La paraula avans que tot.

He comensat fent un estornut y... ¡etxéml acabo fentne un altre.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

NOTES POÈTIQUES (*Poesía es llibertat*) per R. VIVES PASTOR.—Ab el subtítol tancat entre paréntesis l' autor ensenya la cédula ó la filiació. *Poesía es llibertat*. Aixó vol dir:—Soch un poeta independent.—Y ho es el Sr. Vives. Sa independència resulta no sóls en els assumptos y en la tendència lliure dels mateixos, sino en la forma des-preocupada ab que 'ls modela.

No hem de ser nosaltres qui li fassi cárrechs per aquesta inclinació del seu esperit, puig la tením per espontánea y sincera. La poesia no es obra d' enmotllament, y sempre han de ser preferidas las originalitats sobre las imitacions.

PROFECÍA COMPLERTA

—Ha succehit lo que 'm temía. Recordi que jo sempre ho deya: Acabarem per trobarnos bombas á l' olla...

El Sr. Vives, nét de la inolvidable poetisa Mendoza de Vives, la primera reyna electa de nostres Jochs Florals en el certamen de 1859, segueix el seu camí, y coloca en las primeras planas de son llibre un *Cant de guerra* en el qual s' hi llegeix lo següent:

«Que voli la fantasía
fins als cimals els més alts.
¡Aná á Llotja á fer poesia!
Ells hi fan poesia un día
y 'l resto del temps fan rals.
Y 'm sembla qu' es impossible
que floreixin versos bons
en aquell antre terrible
ple de bolvas dels cotons.
¡Reglas! No, may. Vull ser lliure;
vull cantar la veritat:
me vull dels burgesos riure
y enfront del meu llibre escriure:
«Poesía es llibertat.»

Llibertat es sempre. Ho es en la primera secció *Montanyes*, impresions de la lliure Helvecia, apuntadas moltes d' ellas ab veritable compenetració del ambient y del esperit d' aquell país, y ab tochs, entre caygudas y deficiencias, que revelan potencia poética.

Ho es encare més en sas dos últimas seccions: *Ninots y Esbojerrades*, en las quals s' hi desborda á voltas l' ironia y 'l sarcasmé fills d' un temperament fort.

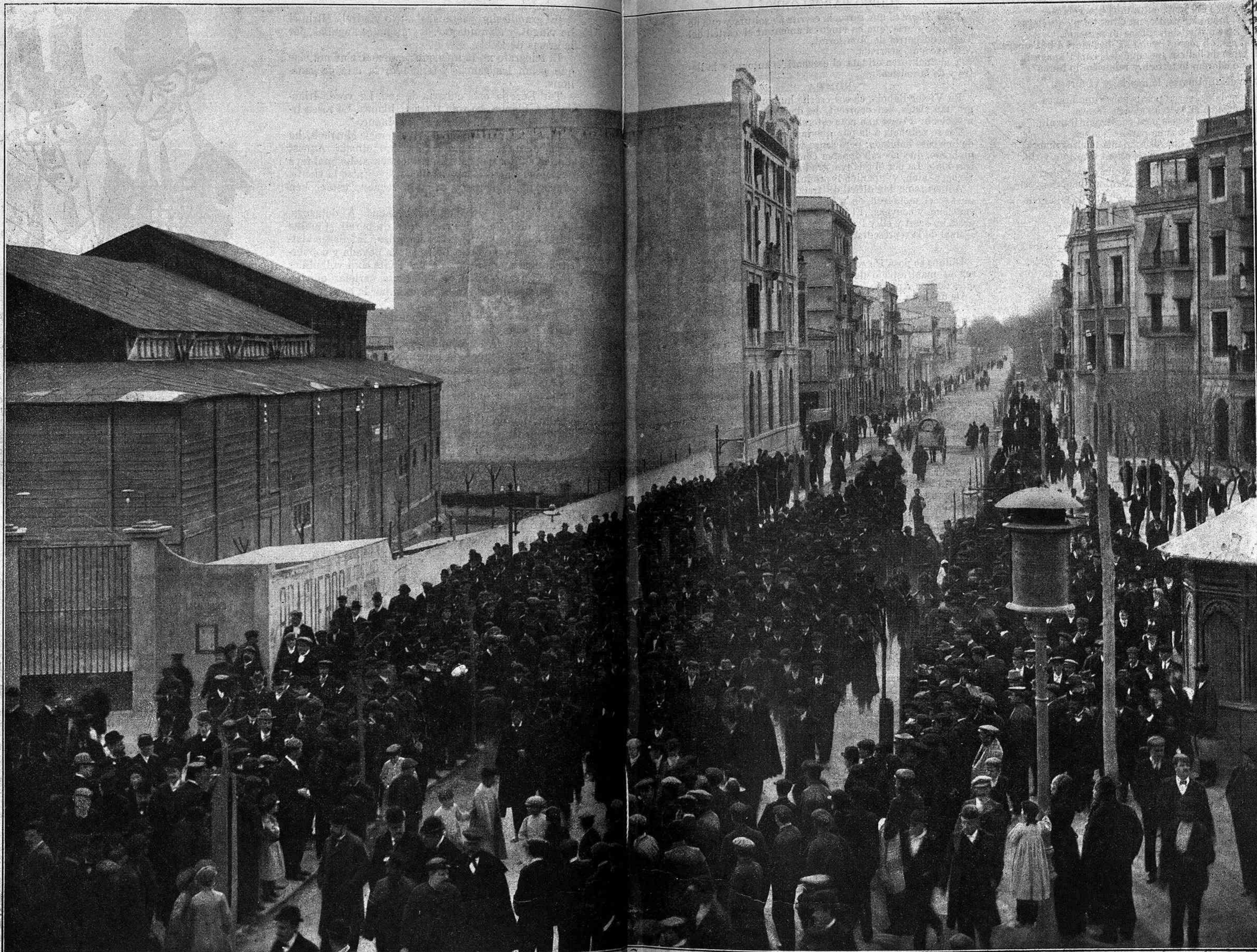
Ab una mostra, millor que ab una enumeració detinguda de qualitats y de defectes, se farà cárrech el lector de la idiosincracia especial del novell poeta.

LA MONJA

La monja surt al hort. Sa toca al vent voleya

GIRONA. — GRAN MEETING DE SOLIDARITAT CATALANA

Arribada dels expatriats barcelonins.

(Inst. de LA ESQUELLA)

CONTINGENT A LA BILBAO

com una papallona qu'embrén joyosa 'l vol;
y, sota l'ala blanca, un cabell ros hi reya
que 's farà blanch á sota sens poguer veure 'l sol.

En un recó del hort, entre mitj d'argelagas,
mirava 'l món planyentlo, un Crist tot ple de llagas.
Tota l'Etat mitjana als ulls se 'm presentá.
¿Ahont ets, oh mare Grecia? ¿T'has mort ó bé t'amagas?
Foch sacre de bellesa ¿per qué dels cors t'apagas?
¿Per qué adorém lo tétich y rebutjém lo humá?
Surt de deixuplinarse, la monja, y va á resá.

Dos pardals aixerits posats sobre una branca
tot besantse en el bech ab alegría franca,
cullen las fullas verdas pera construhir llur niu.
Y á fora del convent una parella 's tanca
(buscant la solitud que als aymants tendres manca)
en un quartet blanch, pobre, ahont tot canta y riu.

La monja acluca 'ls ulls y, ab un ofegat plor,
diu:—¡Jo també he estimat! ¡Perdonaume, Senyor!

Desclava 'l Crist els claus que 'l clavan á la creu
y, mentres ella está resant boca terrosa,
el Crist en un grahó del monument s'asseu,
y contempla entristit á sa pobreta esposa.

L'aixeca, l'aconsola, li parla pietós,
y ab son dit sech mostrandli—el seu costat sagnós,
li diu:—Jo ja he sagnat per la humanitat tota.
Si á fora vols anar á viure y á estimar,
si vols saltar la tapia, t'ajudaré á saltar
y fins faré esqueneta, perque fugis d'assota.

De la vella priora se sent el crit ronch, crú,
que de la celda brama:—¡Al hort hi ha un home nú!

Als crits de la priora la visió 's desfá;
y el Crist, ja convenut que aquí y á tot arreu
tan solzament l'adoran si es clavat á la creu,
no vol abdicá 'l trono, y s'hi torna á clavá.

Diguin: en mitj de tot, ¿no resulta ben original aquesta composició?

Donchs com ella n'hi ha no pocas en el llibre ab que 'l novell poeta 's presenta al públich per primera vegada, y com si 's digués, sense dirho:—Aquí estich jo.

Ben vingut sigui, y no desmayi, que 'l temperament hi es prou, com hi ha també l'impuls... y sobre tot l'afany de llibertat.

RATA SABIA

PRINCIPAL

S'ha reproduhit ab gran éxit el drama lírich en un acte, *La barca*, lletra del Apeles Mestres, música de 'n Morera.

Y s'ha posat una traducció de la comedia de 'n Goldoni *La Locandiera* feta per en Casas y Carbó, ab el títol de *La dispesera*. La finura y la pastositat del original se desnaturalisan en part en la traducció catalana, en la qual certas frases tenen un tó massa vulgar. No se 'ns oculta la dificultat que ofereix la traducció de certs autors, quan no son con las paraulas lo que s'ha de traduhir, sino fins el tó de la dicció.

Aixís y tot l'obra surt aixerida, y bellugadissa, posant de relleu l'astucia innata de las femellas y la debilitat del sexo fort.

Posada en escena esmeradament en lo que atany al decorat y á l'indumentaria, sobressortiren en la execució la Srta. Baró y 'l Sr. Jimenez, encarregats dels principals papers.

Las funcions ab *thé* foren inauguradas ab éxit com-

plert, y molt á gust de la concurrencia distingida apropiada de 'n Graner.

CIRCO BARCELONÉS

Villa Alegre es una sarsuela escrita ab soltura y que no careix de gracia, que ha vingut á amenisar el cartell del Teatro del carrer de Montserrat.

L'execució acertada.

Y al final foren cridats al escenari 'ls autors de la lletra y de la música.

ROMEA

En Víctor Rahola, en sos escrits humorístichs tan alegre, tan xistós, tan ocurrent, ha donat al Teatro ab son monólech: *Feresa* una nota esferehidora molt penetrant.

Tot se reduheix á la por que inspira la solitud dintre de una casa habitada; pero sense habitants, ahont arriba un home, que no sab donarse compte exacte de aquell ban dono. La por el guanya gradualment fins á degenerar en pánich, y 'l pánich li produheix la mort.

Aquest tema tan difícil de tractar está molt ben graduat en el monólech de 'n Rahola, fins al punt de que emociona y convens. El jove actor Sr. Barbosa l'interpretá ab acert y ell y l'autor sigueren cridats al escenari al final de la representació.

Dilluns se posá *Un sopar*, arreglo de un quiento inglés, segons manifestació de son autor, el Sr. Sicards, marqués de San Antonio.

De un' hora lluny se vá veure que Deu no ha cridat al Sr. Marqués pel ram de la cuyna. En lloch de fer salat, fa sosso.

Y per aixó no tindrà res d'extrany que ningú 's decideixi á repetir.

Vaja que 's lluheix el Sr. Baró organisador de las tituladas funcions blanchas. El blanch es el color de l'anemia.

CATALUNYA

La Raffica (*La Rafale* en francès, *La Ráfaga* en catalá) es un' obra, que com todas las de 'n Bernstein se distingue per la resolució y l'aplom ab que planteja y desentrotilla l'assumpto, pel vigor ab que pinta als personatjes y pel relleu que sab donar á las principals escenas, sense que li importi l'extensió de las mateixas. N'escriu de llarguíssimas, y no obstant absorbeixen l'atenció del espectador perque son vibrants y la vida palpita en ellas ab forta intensitat. Exemple; la que ompla la major part del segon acte, entre pare y filla; ell, burgés acaudalat, que l'ha donada en fer molt paper entre la bona societat, y ella, la víctima d'un matrimoni que l'obligaren á concertar ab un aristócrata á qui no estimava y enamorada fins á la bojería de un jugador al qual vol salvar á tota costa de gravíssims apuros de diner, que comprometen la seva honra.

La manera com el pare va arrancant una confessió á la seva filla, revela la má mestra de un gran autor dramátich.

¡Llástima que una obra tan ben comensada decaygui en l'últim acte, per efecte de certas lentituds, de tot punt innecessarias!

El jugador se suicida, quan li arriban els diners qu'ella s'ha procurat donant per premi la seva honra.

En l'execució sobresortiren la Sra. Mariani, qu'en son paper d'Elena, personatge tot de una pessa, 's mostrá sincerament apassionada y exhuberant d'emoció, tenint moments felicíssims, y 'l Sr. Paladini, que doná vida al burgés enriquit y pretencios, convertintlo en una especie de proto-tipo de la classe. Molt just també el senyor Sabatini, y una mica amanerat el Sr. Zampieri, que no sempre sab prescindir de certa monotonía solemne, entorpidora del efecte decissiu de l'acció.

GRANVÍA

Fabio Villarejo é hijas es una de tantas obras que no van en lloch.

Pera més desgracia la execució sortí bastant desigual, per manifesta falta d'ensaigs.

CÓMICO

Una revista més. Se titula: *Biblioteca popular* y dona lloch á l'exhibició dels llibres més coneguts personificats en altrás tantas figuras.

Aquest entreteniment matisat ab xistosos acudits y algunas pessas de música entre las quals hi figura un agradable *couplet*, es original per lo que respecta á la lletra del Sr. Larra, y per lo tocant á las solfas dels mestres Valverde y Calleja.

N. N. N.

ESQUELLOTS

LA REIXA DEL MONUMENT

Segons sembla, qui més va patir diumenge, sigué 'l governador de Girona.

Tot era enviar telegramas al govern demanantli instruccions clares y concretes. Y 'l govern tot era fugir d'estudi, deixant á *su recto criterio* el procedir com estimés convenient y li aconsellesin las circumstancias.

La fórmula aquesta del *recto criterio*, del *recto juicio* y del *recto proceder* va repetir-se tant, que 'l governador, convertint l' adjectiu en substantiu, al últim va pronunciar una frase molt xistosa que, per la seva índole especial, sentim no poderla posar en lletres de motllo.

Ja podrán endavinar-la els que tinguin una mica de... de... de... ¿cóm ho diré jo?... ¡ah, sí, ja hi caich!.. els que tinguin una mica de *penetració*.

Els que fan cábalas sobre 'l fet de haver deixat de parlar en el *meeting* de Girona el nostre bon company Sr. Roca y Roca, que portava la honrosa representació del partit de Unió republicana, peccan d'escésivament maliciosos.

La versió de *Las Noticias* es certa. Després que 'l Sr. Salvatella hagué manifestat que l'acte's donava per realitat, «el Sr. Roca y Roca, junto con el Sr. Rahola y otros varios, para librarse de la lluvia se refugiaron debajo de los tendidos de la Plaza de Toros, (primer allí, y después al edificio café-restaurant situado á poca distancia de la mateixa Plassa), y allí estuvieron en dulce conversaci6n, creídos de que en el Teatro Principal no se verificaría el interrumpido *meeting*.»

Aixó fou tot lo que passá. El Sr. Roca y Roca reconeix y proclama la exquisida correcció dels elements que integran la solidaritat catalana, y ni ell, ni 'l partit qual representació ostentava, tenen el motiu més mínim per' adoptar una actitud de dissidència ni tan sisquera equívoca.

*
* *

Ans de deixarlas tancadas,
com sembla que volen fé,
¿ja han preguntat á las fieras
sí hi venen bé?

Y en proba de qu' es aixís sabém que *La Campana de Gracia* publicarà demá dissapte el bosqueig del discurs que, ab molt sentiment y per las expressadas circumstancias, se vejé privat de pronunciar en el Teatro Principal de Girona.

Al pas del tren especial, en un camp pr6xim á Sant Celoni, uns individuos ostentavan extesa una bandera catalana, y dos noyas al costat empunyavan dos simb6licas fals.

En altres días aquella visió hauría donat lloch á un frenétich devassall de viscas y á un gran pet de Segadors.

Els expedicionaris, regionalistas, tradicionalistas, federales y republicans, se limitaren á saludar qui ab el barret, qui ab el mocador, aquella exhibició.

Vels'hi aquí una proba de que la solidaritat es germana de la concórdia.

Que duri sempre.

En els principals carrers de Girona las autoritats hi havían manat escampar molta arena, sens dupte pera facilitar, en cas necessari, las cargas de caballería.

Ab una capa d'arena sobre l'adoquinat diu que 'ls caballs no relliscan.

Precaució inútil.

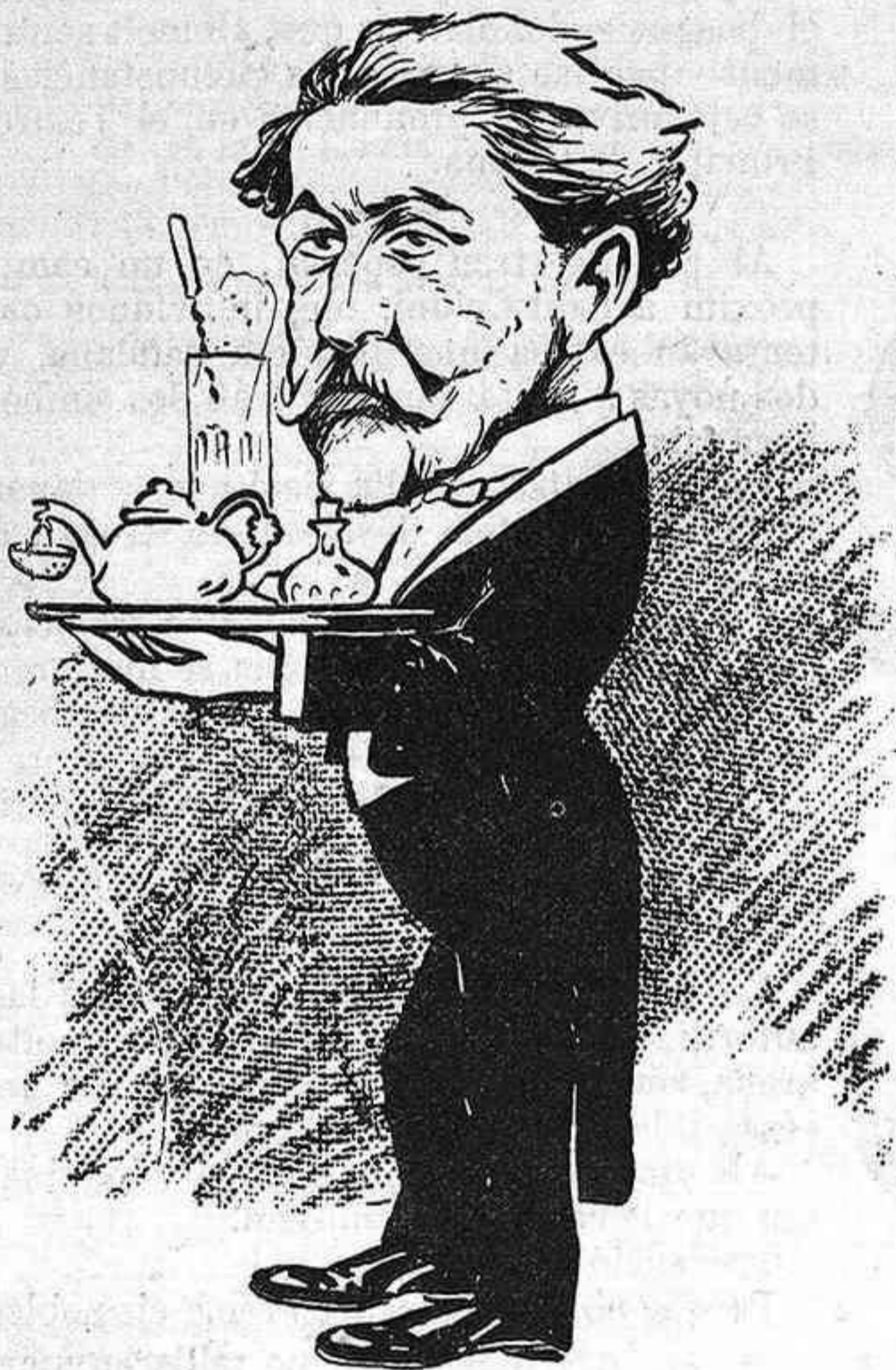
Perque ab arena y sense arena, els pobles que tenen seny no relliscan may.

Una frase, en el moment de comensar el *meeting*, quan els núvols com obehint á la pressió de un botó eléctrich manejat per en Moret, amollavan el gran ruixat del sigle.

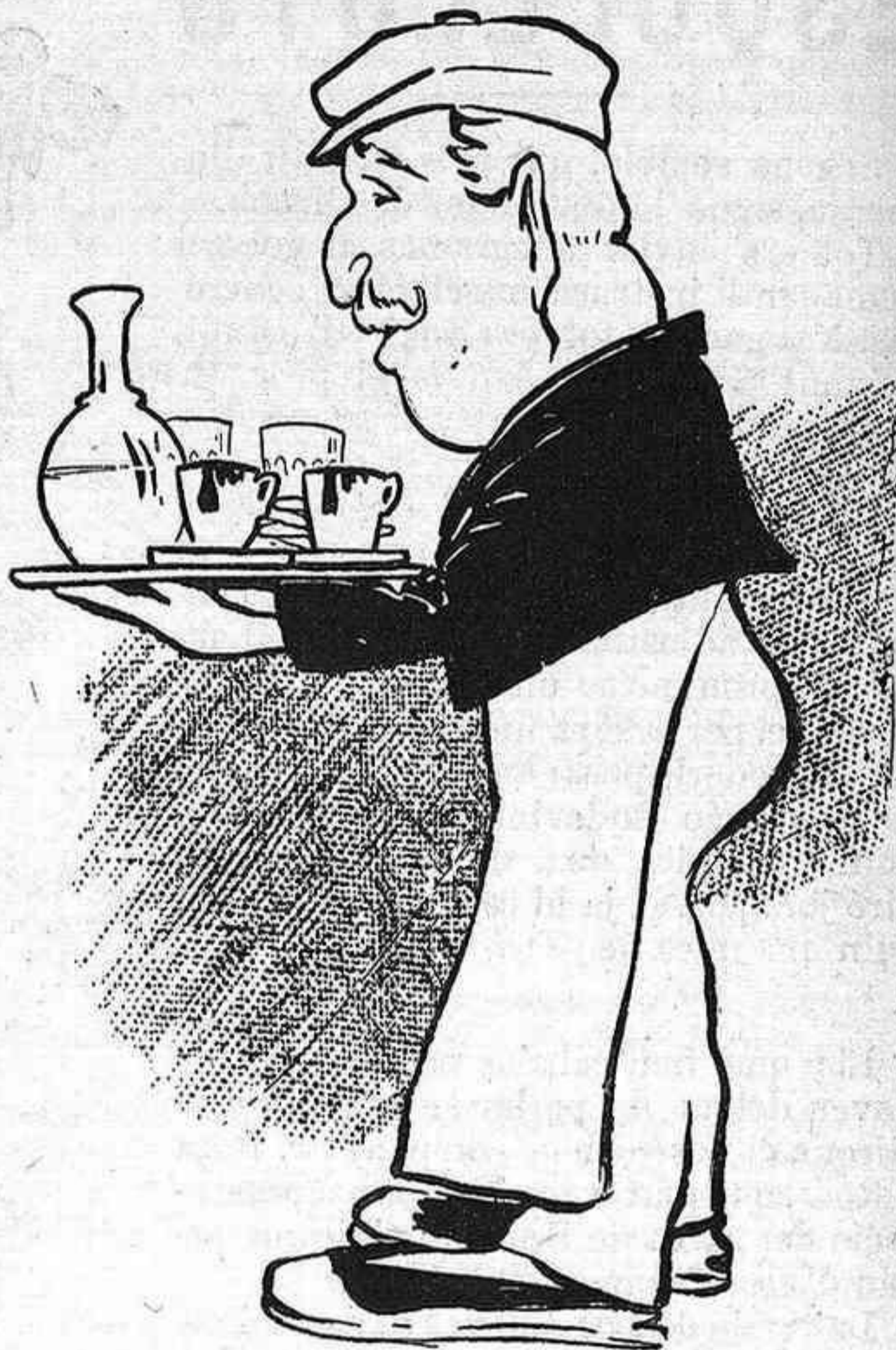
—Que ploqui... millor! Sembrém una bona llevor, y ab la pluja germinará més fácilment.

Aquesta frase va pronunciar-la un pagés que, per lo vist, comprén las ventatjas del regadiu sobre 'l secá, aixís com també la conveniencia de cavar fondo.

Eran molts els que creyan impossible que pogués realitzar-se una conjunció d'elements tan heterogenis com els que componen la solidaritat catalana.

En vista de que al *Principal* en Graner dona té,

en Franquesa á *Romea* donará xacolata ab melindros,

Se figuravan que ni per organitzar un acte com el de Girona havían de arribar á posarse d' acort, creyent que 'l dificultarian, quan no las qüestions personals, els afanys de preponderancia de una agrupació sobre las altras agrupacions.

—Desengányinse,—deyan,—un ó altre haurá de portar el pendó, y 'ls que no siguin de la colla del pendonista, difícilment se resignarán á acompanyarlo fentli llum ab l' hatxa.

*
* *

Donchs res d' aixó va preocupar á ningú.

La presidencia del *meeting* se reservava al Sr. Comrominas, no com á republicá, sino com á Diputat á Corts per Girona. Y en ausencia d' ell fou conferida al primer tinent d' arcalde del Ajuntament de la immortal ciutat.

Vegin ab quína facilitat quedá resolta la qüestió del pendó y de las hatxas.

En la pira dels grans amors, se consumeixen totas las petitesas. Y tot es petit, tot es migrat en comparansa ab l' amor inmens que 'ls catalans sens excepció sentím per Catalunya, quan hi ha quí la insulta y quí pretén atropellarla.

L' Assamblea municipal republicana congregada á Zaragoza va adherirse unánimement al *meeting* de solidaritat catalana.

Y l' acort fou comunicat en un expressiu telegrama suscrit pel president de aquella, Sr. Lerroux.

¿Hi haurá encare qui dupti de la unanimitat ab que 'l partit de Unió republicana, desde la extrema dreta fins á la seva extrema esquerra, ha entrat en el patriótic moviment iniciat á Catalunya?

*
* *

Pero ab l' adhesió de l' Assamblea de Zaragoza hi va compresa la dels ajuntaments republicans de

Aragó, de Valencia y de las Balears, qu' en aquella hi tingueren una representació tan brillant y efectiva.

Vegin com ha bastat desvanéixer un equívoch, explicarse ab llealtat y procedir á conciencia, pera que 'l pensament catalá, fixat en la regeneració d' Espanya, fes més camí en un sol día, qu' en uns quants anys de mal-entesos y exageracions avivadas per la passió.

No será difícil, que al igual que 'ls productes fabrils, exportém á tot Espanya aquest nou teixit que té per trama las fibras del nostre cervell y per urdit las fibras del nostre cor.

*
* *

En lloch de cridar: «¡Bon cop de fals!», cridém ab Heine en sa famosa cansó *Els teixidors de Sillessia*:
«Teixidors: teixím... teixím!»

Van baixant els cambis, y á pesar de la baixa 'ls comestibles continúan pels núvols.

¿No deyan qu' eran els cambis elevats lo que motivava la carestía dels queviures?

Senyors acaparadors: ¿volen fer el favor de donar una explicació clara y *substanciosa*?

Ab molt sentiment varem enterarnos de la mort de D. Lluís Macaya.

Era conegut y molt estimat per la bondat dels seus sentiments, per son esperit democrátich y per la perfecció ab qu' elaborava las películas cinematográficas.

Sa posició brillant li hauría permés viure, com molts altres, sense preocuparse del treball, donantse una vida regalada de perfecte *sportman*. Y no obstant el Sr. Macaya cumplía 'l deber de tots els homes que comprenen y estiman lo que deuen als seus semblants.

TEATRAL

en Gil al Circo mansanilla,

y la Mariani á Eldorado macarróns á la italiana.

Rebi la seva apreciable familia la expressió del nostre condol.

El mestre Morera sigué obsequiat dissapte ab un espléndit banquet.

Un dels seus admiradors va fer un xiste:

—A veure—va dir—si á copia de oferirli banquets acabarem per engreixarlo.

Podrá ser. Pero se 'm figura que més que 'ls bons ápats engreixan els grans éxits.

*
* *

En el banquet-Morera varen suprimirse 'ls brindis. Es la corrent que impera en l' actualitat, y que no sempre té la deguda justificació, com m' observava l' amich Santiago Rusiñol.

Enhorabona deixi de brindar-se en certs ápats vulgars, aburgesats que no inspiran cap idea, com no sigui la de menjar y beure bé. Pero en els banquets intelctuals, prescindir dels brindis, equival á privarse del millor alicient, la fruició espiritual, que val més que totas las exquisitats de las cunyas y 'ls cellers.

Cal, donchs, restablir la moda dels brindis... pero brindar bé y ab solta.

La senmana passada, al ocorre la catástrofe de la Riera Alta, el Duch de Bivona s' instalá en el siti de l' ocurrencia, dificultant als *reporters* el compliment de la seva missió periodística.

Un periódich diu que las sevas ordres «salieron de sus labios atropelladas, con cierto dejo impertinente que se compadecía muy poco con la cortesía y buenas formas que dicen en Madrid son proverbiales en él.»

*
* *

Si es cert lo que revela aquell periódich, ho sentim per l' ilustre Duch, que al tornar á Madrid, ahont

ab aixó de la finura son tan tocats y posats, serán capassos de dirli;

—«Bien se conoce que viene V. E. de Cataluña!»
Ja veü á lo que s' exposa!

Espigolat en un periódich local.

A una parella dels de la carrillera que 's passejava per la Rambla ab sa acostumada gravetat, se 'ls hi acostá un home, sens dupte foraster, que donava la má á una nena, y 'ls hi preguntá:

—Sabrían Vdes. decirme donde para la calle de la Puertaferriosa?

Els guardias arronsaren las espatllas, y un d' ells, ab accent marcadament andalús, respongué:

—No sé. Hace pocos días que he entrado en el servicio y solo conozco la *calle de San Fernando* y la *Rambla de Canalejas*.

¡De primera!

Xascarrillo de postres:

En una teatulia.

—¿Qué pensa, senyora, de la senyora Bordils?

—Li diré ab tota franquesa la meva opinió. Deu tenir uns 60 anys; encare que no sembla sino que 'n tingui 50: ella 's figura que 'n té 40; 's vesteix y s' adorna com si 'n tingués 30 y coqueteja y fa monadas com si tan sols ne tingués 20.

NOTAS DE CASA

Encare que las nostras ocupacions no 'ns permeteren assistirhi, agrabim la amable invitació que la «Associació Musical de Barcelona» ens enviá pera la sessió de *Musica di Camera* que 'l passat diumenge doná al Palau de Bellas Arts.

* * * Com á mostra dels ciments que la acreditada Casa Butzems y Fradera produheix, hem rebut una figureta d' aquest material, treballada ab notable soltura.

* * * El dissapte 24 de Febrer, tindrà lloch en el Teatro del Liceo el brillant ball de Máscaras que la «Societat General Francesa de Beneficencia» d' aquesta ciutat celebra cada any á benefici de las sevas Escolas.

UNA PERRUQUERIA EN DIA DE BALL

—¡Cuyti, que vaig molt depressal
 —¿Qui es l' últim?—¡]o!—¡Aquell!—¡Vosté!
 —¡Cosmétich!—¡Un cop de ferros!
 —¡Ríssim bél!—¡Déixim tupél!...

VISCA LA SAL!

He llegit en molts diaris de nostra Barcelona que han comentat un *suelto* de bastant interès, que qui 'l devia escriure segur qu' estava mona, al dir que Catalunya totalment s' arrasés; y un cop se quedés ella en runas convertida proposava 'l fulano, ab cinisme brutal, que s' hi dês una capa (com qui fa una amanida d' enciám y d' escarola) ben cuberta de sal.

En quant al arrasar nostra terra volguda ha de náixer encare el quixotesch barruer que la empresa acometi: es cosa molt peluda, y ¡á veure qui es el guapo que aixó pretengui fer!

Ara en quant á la sal de que diu vol cubri-la, no cal pas que 's molesti, que 'n tením bon surtit, tant, que no sabém pas ahont aconduhirla y més bona y barata que no la de Madrit.

Pera que ho tingui entés: en nostra Barcelona inclosa la provincia y tot el Principat, ens omplím de la sal millor que 's fa á Cardona, las més ricas salinas qu' en el món s' han trobat.

De sal ne tením plenas las més pobres cofurnas, y pera demostrarli, (¡oh grandíssim Nerón de pa sucát ab oli!) de dintre de las urnas fins trayém diputats com el gran *Sal-merón*.

No parlo del *salero*, que cada jorn pregona la seva mercancia trescant nostres carrés; tením *Oli Salat*, en *Sal-vat* y en *Sal-ona*, y además *La trompeta de la sal*, de l' Aulés.

Aquí tothom treballa, se desentranya y 's súa; qui no pot tenir quartos té *salas* y, ja veu si 'n tením de xiripa, qu' encar' fem cap y qua ab aquesta paraula, y pot ser no s' ho creu.

Ja veu, donchs, si 'n tením de sal á Barcelona,

las noyas la rumbejan totas en general. Si 'ns fa alguna visita veurá com se pregona la sal en nostra terra; dirán:—Sal d' aquí, sal; sal de Cardona, qu' es la que val.

FÉLIX CANA

LA BOMBA DEL PLA DE LA BOQUERIA

Ja hi torném á ser.

Dimars, á quarts de set del vespre, fou descuberta al Pla de la Boquería, entre 'ls carrers de Sant Pau y del Hospital, un' olla de ferro, dintre de la qual desde 'l primer moment se compregué que hi havia una bomba.

L' alarma fou inmensa. Embolicada entre matalassos, l' olla va ser conduhida al Camp de la Bota, ahont, segons tením entés, fou detingudament inspeccionada, analisantse sos components el dimecres al matí.

En el moment en que escribím las presents ratllas, aquestas son las únicas noticias que fins á nosaltres han arribat.

Suspesas las garantías y en las circunstancias especialíssimas en que 'ns trobém, sóls ens resta fer una pregunta: Y ara ¿hasta quán?

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Acaba de publicarse **Colección Diamante**

TOMO 99

TEATRO RÁPIDO

POR

JACINTO BENAVENTE

Ptas. 0'50

OBRA NUEVA

ARMANDO PALACIO VALDÉS

Tristán ó el pesimismo

NOVELA DE COSTUMBRES

Un tomo en 8.º, Ptas. 4

M. Ciges Aparicio

NOVEDAD

EL LIBRO DE LA VIDA DOLIENTE

DEL HOSPITAL

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

La ilustre casa de Ramires

NOVELA

POR

EÇA DE QUEIROZ

Versión castellana de

PEDRO GONZALEZ-BLANCO

Un tomo, Ptas. 3'50

Eloy Luis André

EL

HISTRIONISMO ESPAÑOL

ENSAYO DE PSICOLOGÍA POLÍTICA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

FEYNA NOVA

PER

PERE ALDAVERT

Ptas. 3

VICENTE DIEZ DE TEJADA

¡COSAS DE LOS MOROS!

IMPRESIONES DE LA VIDA DE TÁNGER

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

CUENTOS EMBOLADOS

POR

J. Pérez Zúñiga

Ptas. 2

Barcelona á la vista

ALBUM DE FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL DE CATALUÑA

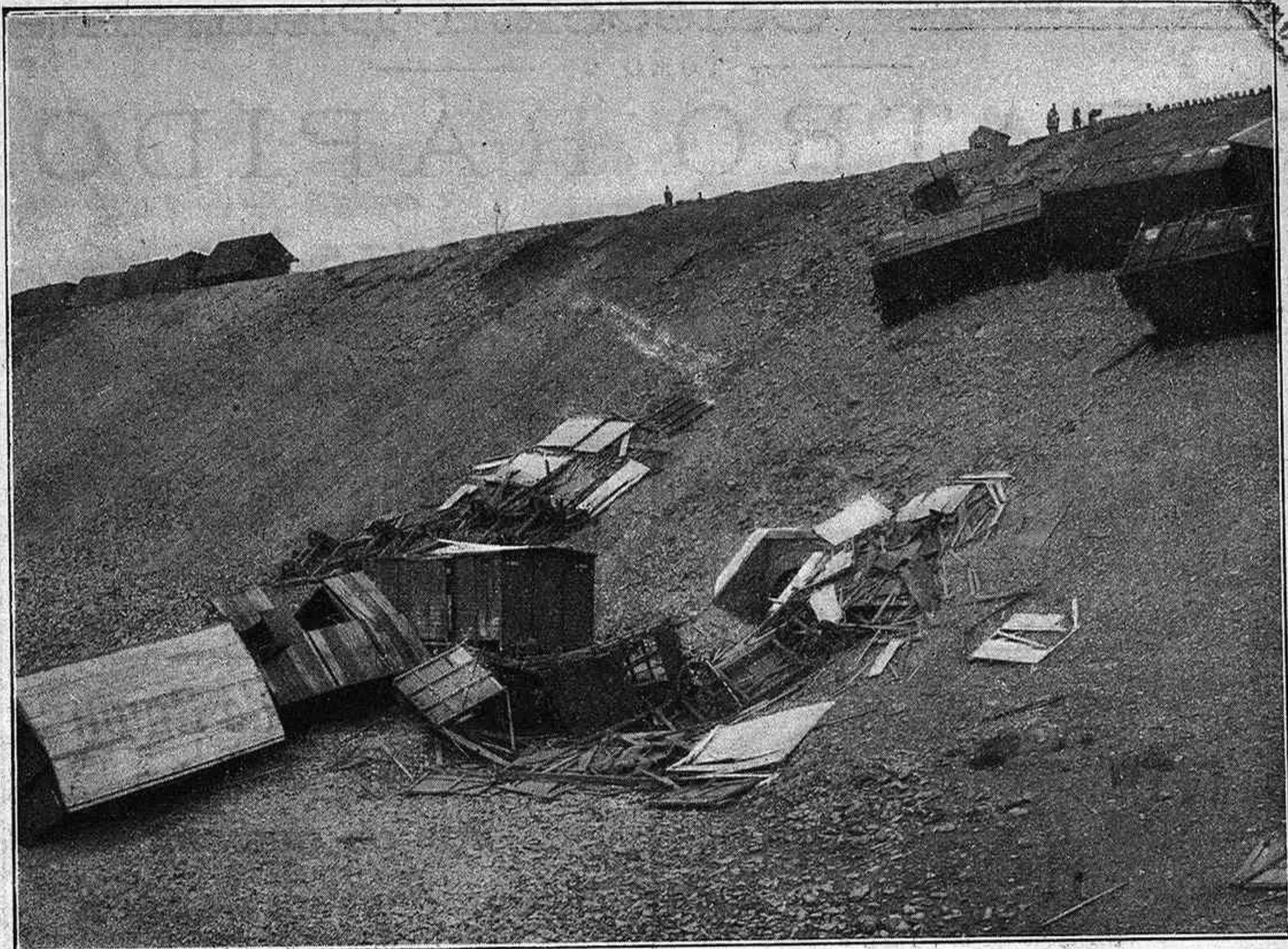
1.ª y 2.ª SERIES

encuadradas con preciosas tapas en oro y negro

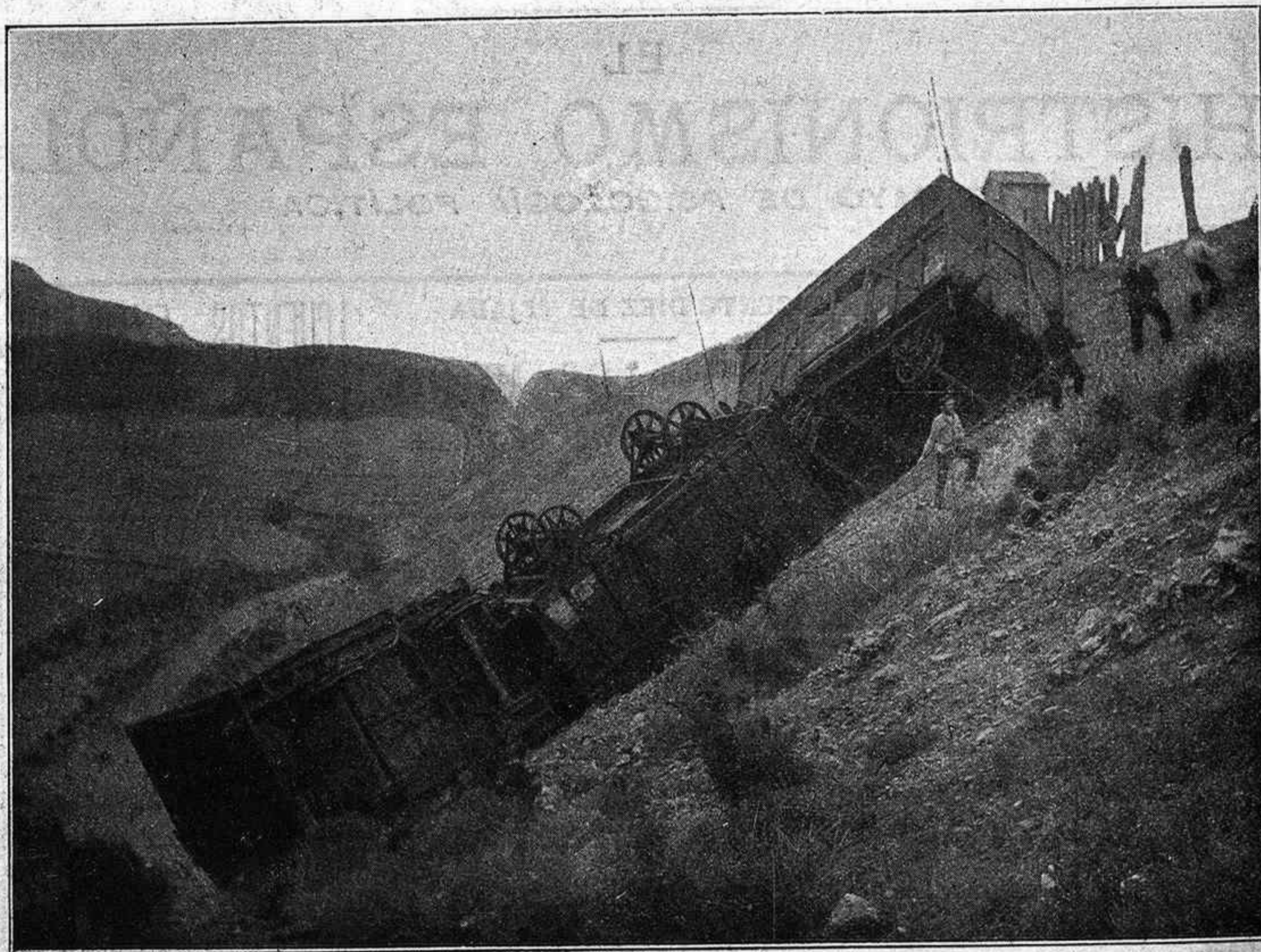
Ptas. 12

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

BELLESGUARD A LA BIBLIOTECA DE LA
 UNIVERSITAT DE BARCELONA

Un tren volcat per la tramontana entre Culera y Port-Bou.

Grupo de vagons derrumbats.

(Insts. de LA ESQUELLA)